

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Nord-Trøndelag

Møtedato	17.02.2014	Vår dato: 20.02.2014
Møtetid	10:00-14:30	Utvalgssekretær Nord-Trøndelag Bondelag
Møtested	Steinkjer	Telefon

Sak 14/00048

Som medlemmer møtte: Asbjørn Helland, Borgny Kjølstad Grande, Kåre Peder Aakre, Inger Hovde, Trond Hodne, Marna Ramsøy, Erik Melting.

Forfall:

Som varamedlem møtte: Johan Kristian Daling

Til behandling:

SAKSLISTE

Faste saker :

1/2014	Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak: Godkjent
2/2014	Godkjenning av protokoll
a) Protokoll fra styremøte 7. februar 2014
Vedtak: Godkjent
3/2014	Siden sist / åpen post
a) Årsmøte i NT Sp v/Asbjørn
b) Møte med Krf v/Borgny
c) Årsmøte Norsvin Trøndelag v/Kåre Peder
d) SV sitt møte v/Kåre Peder
e) Årsmøte i NTBU v/Erik
f) Vervekveld v/Trond
Vedtak: Tatt til orientering
5/2014	Invitasjoner/møter/arrangement
6/2014	Media
7/2014	Fylkeskontoret informerer
a) Notat eiendomspolitikk v/Marit

Saker til behandling

10/14 13/01398-35 Diskusjonsnotat - Innspill fra Nord-Trøndelag Bondelag til jordbruksforhandlingene 2014. Andre styrebehandling

Vedtak

Administrasjonen ferdigstiller diskusjonsnotat i tråd med styrets behandling, og sender dette ut til årsmøteutsendingene som grunnlag for generaldebatten på årsmøtet 6. mars.

Kåre Peder Aakre ønsker at tilskuddet til avlsgris økes med kr. 1000,-

Saksutredning

Nord-Trøndelag Bondelag har mottatt innspill til jordbruksforhandlingene fra 25 lokallag. I tillegg er det mottatt innspill fra Norsvin, Nord-Trøndelag sau og geit, Allskog, Hoff, Felleskjøpet og Norske landbrukstjenester.

1. Hovedprioriteringer

Jordbruk er den viktigste næringa i Nord-Trøndelag, målt i verdiskaping og sysselsettingseffekt. En landbrukspolitikk som gir inntektsmuligheter for næringa og et aktivt jordbruk med variert bruksstruktur er avgjørende for Nord-Trøndelags utvikling.

Ny regjering har lagt til grunn viktige målsettinger om økt matproduksjon i Norge i sin Regjeringsplattform. For å kunne nå de ambisiøse målsettingene om økt selvforsyning er det helt avgjørende å videreføre en aktiv landbrukspolitikk også framover som utnytter våre ressurser over hele landet i matproduksjonen. Landbruksmelding nr 9 "Velkommen til bords" ligger til grunn, og målsettingene må oppfylles av den nye Regjeringen.

Det er imidlertid grunn til å tro at jordbruksforhandlingene i 2014 vil skille seg fra oppgjørene med den rød-grønne regjeringen. Det vil trolig bli større drakamp både om rammen og fordelingen av midler, og Regjeringen har signalisert at forenkling av regelverket, virkemiddelapparatet og støtteordningene bør være en del av drøftingene. Næringskomiteen skriver imidlertid i sin innstilling til budsjettet for 2014: «Komiteen viser til at det er bred enighet om at lønnsomheten i norsk landbruk må styrkes, og at dette kan gjøres både ved økt inntekt og lavere utgifter.

Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det er av største viktighet at Bondelaget i sitt krav til årets jordbruksforhandlinger står på samme linje som tidligere år ift behovet for å styrke lønnsomheten i jordbruket.

Næringens behov for bedre lønnsomhet og forutsigbare rammebetingelser er ikke endret som følge av ny regjering. Nord-Trøndelag Bondelag mener dette kan gjøres gjennom en videreutvikling av gjeldende inntektspilarer:

- Markedsinntekter, budsjettstøtte og skatte- og avgiftspolitikken.
- Markedsbalansering, tollvern og matkjede makt

Hovedprioriteringer fra Nord-Trøndelag Bondelag:

1. Sikre lønnsomhet for å øke matproduksjonen.
2. Sikre god økonomi i distriktslandbruket.
3. Styrking av investeringsvirkemidler.

1.1 Lønnsomhet i produksjonen er avgjørende for økt matproduksjon.

Produktivitetsframgangen har vært svært stor i landbruket de senere åra. Næringa får imidlertid ikke ta tilstrekkelig del i gevinsten av dette. Jordbruksoppkjørene i de to forrige Stortingsperiodene har grovt sett forutsatt en inntektsutvikling på linje med andre grupper i kroner. Landbruket har ikke fått beholde produktivitetsgevinst i form av tetting av inntektsgapet til andre grupper. *Fjorårets avtale la faktisk til grunn noe tetting av inntektsgapet ift andre grupper. Dette var et svært viktig prinsipp, og må videreføres. Bare på denne måten kan en gjøre næringa i stand til å konkurrere om arbeidskraft, og samtidig sikre nødvendige fornying av driftsapparatet og vedlikehold av jordressursene.*

For å ivareta målsettingene i Stortingsmeldinga, er det ikke tilstrekkelig å framskrive utviklinga vi har hatt i landbruket fram til i dag. Produksjonsgrunnlaget og produksjonsevnen må økes gjennom virkemiddelbruk som gjør det lønnsomt å produsere mat i Norge. Nye generasjoner må tilbys inntekt og velferd på linje med andre grupper. For å kunne øke innenlands produksjon av mat mener Nord-Trøndelag Bondelag det er viktig å stimulerer til mengde- og kvalitetsproduksjon med basis i norske ressurser. Dette kan skje både gjennom økt pris og prioritering av inntektsgivende ordninger for bonden.

De arbeidskrevende husdyrproduksjonene har små muligheter for å kompensere et lavt lønnsnivå i landbruket med annen inntekt. Det er krevende til enhver tid å ha ansvar for husdyra, og den store økningen i bruksstørrelsene gjør det nå mer nødvendig å leie inn arbeidskraft. **Det kreves store investeringene for å fornye driftsapparatet og sikre framtidig drift i disse produksjonene. Økonomien i de arbeidskrevende produksjonene må styrkes.**

Melkeproduksjonen er hjørnesteinsbedriftene i mange nordtrønderske kommuner og en bærebjelke i norsk landbruk. **Det er kritisk nødvendig å styrke økonomien i melkeproduksjonen både på kort og lang sikt. Norsk storfekjøttproduksjon tenger en betydelig satsing for å kunne tette den betydelige underproduksjonen på storfekjøtt.**

En har i dag en utfordrende markedssituasjon på gris, med betydelig markedsoverskudd. **Det må settes inn tiltak for å få kontroll på markedssituasjonen for gris, for å kunne hente ut målpris og gi rom for framtidig målprisøkning. Konesjonsregelverket for svin må ligge fast, og en må styrke kontrollen for å sikre at intensjonene med konesjonsregelverket overholdes.**

Det er nødvendig å dreie virkemiddelbruken noe fra støtte i form av arealtilskudd over til støtte til produksjon i form av dyretilskudd **og grunntilskudd korn**. Dette for å stimulere produksjon. Disse endringene må dekkes inn med friske midler over statsbudsjettet.

1.2 Distriktsprofil og lønnsom matproduksjon i distriktene

Nord-Trøndelag Bondelag ønsker å prioritere distriktsjordbruket. Skillet regjeringen ønsker å gjøre mellom landbrukspolitikken og distriktspolitikken er både uheldig og unaturlig, spesielt i Nord-Trøndelag. Mange distriktskommuner har en betydelig andel av næringsliv og sysselsetting knyttet til landbruket. Viljen til å bruke politiske virkemidler for å sikre matproduksjon og bosetting i distriktene vil til syvende og sist handle om hvilket Nord-Trøndelag og hvilket land vi vil ha.

Skal vi nå målet om økt matproduksjon i Norge, må vi sikre produksjon på alt tilgjengelig areal. Vi må bruke arealet der det faktisk finnes fra naturens side. I marginale områder ser en at jord allerede tas ut av drift fordi lønnsomheten i produksjonen på stedet marginaliseres. **Det er avgjørende at det er lønnsomhet i produksjonen også på arealene i distriktene. De grovforbaserte produksjonene, som melk- og storfekjøttproduksjon, ammeku og sau, har sin hovedtyngde i distriktene, og må fortsatt løftes særskilt.** Distriktstilskudd må prioriteres. Samtidig må fraktilskudd sikres for å sikre lønnsomhet i produksjonen over hele landet.

Nord-Trøndelag Bondelag vil peke på en særskilt utfordring med hensyn til å sikre nødvendige investeringer i distriktslandbruket. Det er en generell trend at det har vært underinvestert over tid i viktige produksjoner. Begrensa eiendomsverdigrunnlag i distriktene gjør det vanskelig å få tilgang til nødvendig kapital for fornying av driftsapparatet gjennom bank. Dette hemmer nødvendig utvikling i distriktene.

Nord-Trøndelag Bondelag etterlyser derfor mer aktiv virkemiddelbruk for å holde oppe aktiviteten og mangfoldet i distriktslandbruket. Vi mener Innovasjon Norge må tillegges en langt mer aktiv rolle i distriktsutviklingsammenheng. Etter vår vurdering har en for ensidig fokus på lønnsomhetsvurderinger ved tildeling av investeringsvirkemidler, sammen med underfinansiering av ordningene, hemmet nødvendig utvikling i distriktene. Det er nødvendig at det offentlige virkemiddelapparatet tar større risiko i distriktene for å holde oppe aktiviteten basert på de naturgitte ressursene.

1.3 Investeringsvirkemidler

En økning i investeringsvirkemidlene vil lette nødvendige nyinvesteringer. Næringskomiteen peker i sin uttalelse til budsjettet for 2014 på dette: *"Komiteen viser til den brede enigheten om viktigheten av å gi incentiver til investeringer og driftsoptimalisering. I dette ligger investeringsordninger, bistand fra virkemiddelapparatet og andre tiltak som øker investeringsmulighetene i landbruket. I dette ligger også en forutsigbar landbrukspolitikk, som gir landbruksnæringen trygghet for sine investeringer."*

Nord-Trøndelag Bondelags holdning er i utgangspunktet at lønnsomheten i den løpende produksjonen bør være så god at investeringsvirkemidlene er unødvendige. Vi ser imidlertid at dette ikke er tilfelle, og mener det vil være **nødvendig å prioritere investeringsvirkemidlene sterkere framover, for å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet i melkeproduksjonen spesielt.**

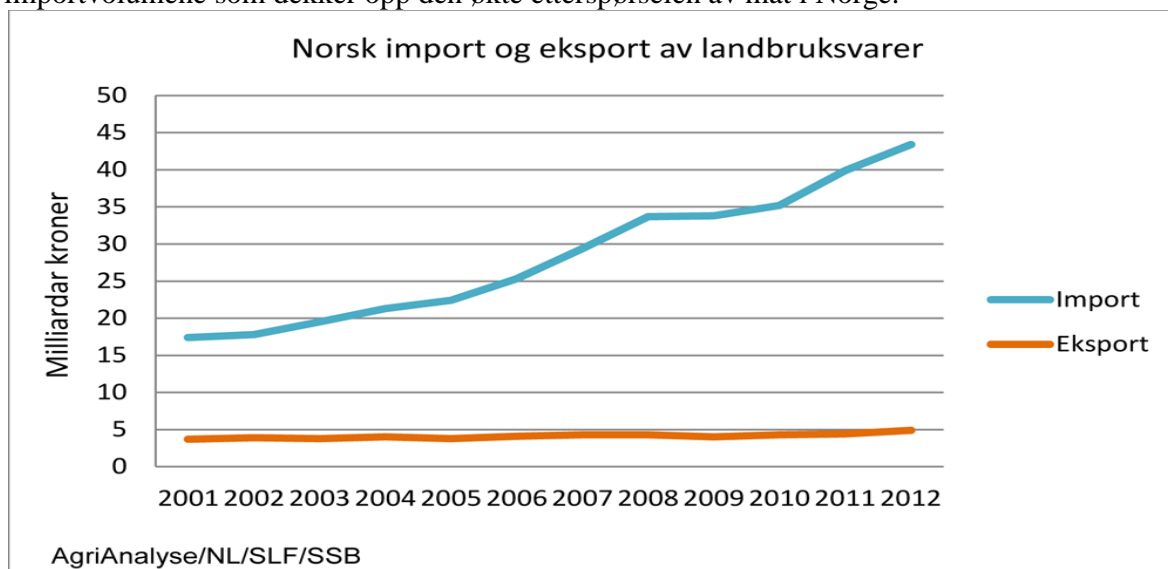
Det må etableres en ordning med investeringsfond i jordbruket med skattefordel, som dagens ordning for skogfond.

2. Tollvern og markedsregulering viktige premisser

Vi vil peke spesielt på tollvernet som en avgjørende premiss for å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon både på kort og lang sikt.

Innføringen av prosenttoll på noen utvalgte tollinjer fra 1. januar 2013 var avgjørende for å sikre et nasjonalt marked med volumproduksjon av norske råvarer til næringsmiddelindustrien, og muligheten til å oppnå økte priser i framtida.

Agrianalyse har i Rapport 4-2012 konkludert med at norsk landbruksvarehandel de siste ti årene viser en sterk vekst i importvolum, samtidig som eksportvolumene er stabile. Med unntak av svin og fjørfe har norske produksjonsvolum i beste fall stagnert, og det er en fallende tendens i forhold til etterspørselen i markedet for mange produksjoner og produkter. Det betyr i klartekst at det er importvolumene som dekker opp den økte etterspørselen av mat i Norge.

Nord-Trøndelag Bondelag advarer sterkt mot å skape usikkerhet om rammebetingelsene ved å reversere disse tollendringene. Det er verdt å merke seg at en samlet norsk matindustri også har bedt om at det ikke må gjøres ensidige endringer i tollvernet.

I tillegg til tollvernet er det avgjørende å videreføre sterke markedsreguleringsordninger, for å sikre virkemiddelapparat som kan balansere tilbudet til etterspørselen i det innenlandske markedet for mat. Dette er det bred støtte for både i landbruket, i norsk matindustri og i varehandelen. Velfungerende markedsordninger innebærer også regulering av produksjon gjennom kvotesystem og konsesjonsregelverk på primærproduksjon.

3. Bakgrunn

Landbruks- og matmeldinga fastsetter ambisiøse målsettinger for utviklinga av norsk landbruk og matproduksjon de kommende åra, og Bondelaget må stå tydelig på disse målsettingene. En samlet næringskomite stilte seg også i høstens innstilling til statsbudsjettet for 2014 nok en gang bak denne meldinga: "Komiteen viser til merknadene til landbruksmeldingen Meld. St. 9 (2011-2012) om landbruks- og matpolitikken, jf. Innst. 234 S (2011-2012). Komiteen viser til at den uttalte

intensjonen med meldingen var å skape en bred forankring i Stortinget om landbrukspolitikken, og at meldingen hadde til hensikt å skissere politikken for de nærmeste 10–15 årene.”

I Næringskomiteens innstilling til statsbudsjettet heter det videre:

”Komiteen viser til at det er bred enighet om at norsk landbruk skal ha fokus på økt matproduksjon med intensjon om økt selvforsyning. Dette har blitt trukket frem av både den rød-grønne regjeringen og Solberg-regjeringen.

Komiteen viser til at det i Innst. 234 S (2011–2012) ble skrevet en rekke felles komitémerknader. Komiteen ser dette som bredt forankrede føringer for landbrukspolitikken også de nærmeste årene. Komiteen viser til følgende komitémerknad i Innst. 234 S (2011–2012):

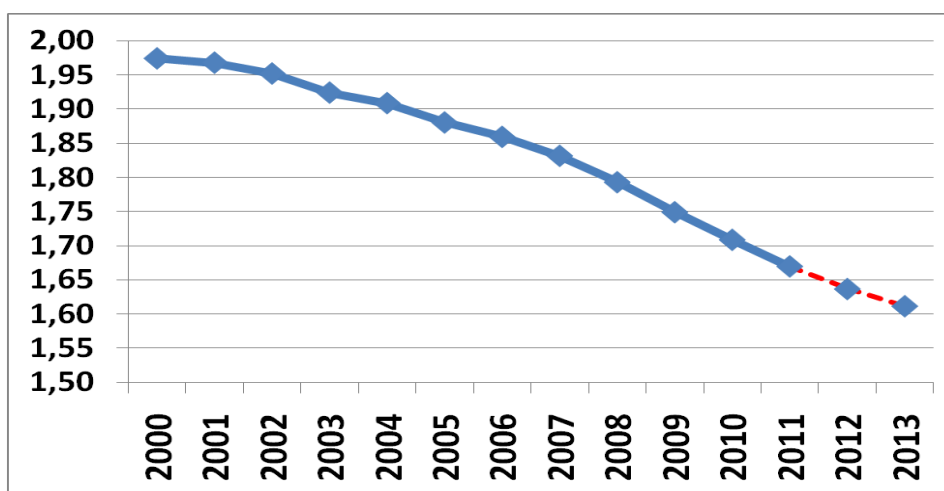
«Komiteen er opptatt av at landbruket får rammevilkår som kan bidra til at næringens samlede lønnsomhet kan bedres i årene som kommer.»

Selvforsyning og beredskap

For å opprettholde vår forsyningsgrad må innenlands produksjon av mat øke med 1 % i året fram mot 2030. Vi er ikke i nærheten av å nå denne årlige målsettingen i dag. I Trøndelag er den uttalte politiske målsettingen at landbruksproduksjonen skal økes med 1,5 % årlig i samme periode. Dette med utgangspunkt i at Trøndelag i nasjonal sammenheng har et aktivt landbruksmiljø og godt ressursgrunnlag for økt landbruksproduksjon.

OECD og FAO skriver i sin Food Outlook 2012 – 2021 at landbruksproduksjonen på verdensbasis må øke med 60% de nærmeste 40 årene, for å dekke den økende etterspørselen. Allerede i 2021 vil jordas befolkning ha økt med 680 millioner sammenlignet med 2012. Men det forventes en langsommere vekst i produksjonen det kommende tiåret. Grunnen til dette er økende ressursmangel, miljøbelastning og økte produksjonskostnader.

2,8% av landarealet i Norge er dyrka mark. I 2008 var arealet fylldyrka mark pr innbygger i Norge 1,79 dekar, mens det i 2012 var under 1,65 dekar. På verdensbasis er tallet i følge Verdensbanken 2,1 dekar pr innbygger.

I dag viser statistikken at jordbruksarealet i Norge er redusert fra et nivå på 10,36 millioner dekar i 2002 til 9,83 millioner daa i 2013, en nedgang på 529 000 daa. Bare de siste seks årene har nedgangen vært på 405 000 daa. I samme femårsperiode har jordbruksarealet i Nord-Trøndelag gått ned med 25 200 daa til 861 000 daa i 2013, til tross for aktiv nydyrking i fylket. Arealnedgangen skyldes delvis nedbygging av dyrka jord, men arealnedgangen er også et resultat av at jordbruksareal går ut av drift.

Disse utviklingstrekkene, sammen med de innenlandske politiske målsettingene om økt produksjon på norske ressurser, understreker behovet for å utnytte jordressursene effektivt også i

Norge. Dette gjelder både innmark og utmark. Landets produksjonspotensial må utnyttes gjennom en politikk som gjør jordbruk og produksjon av mat lønnsomt.

Videre er det meget viktig å legge betydelig vekt på rammevilkår for en trygg matproduksjon. I dag benytter eksempelvis norsk landbruk ikke GMO, og har et meget lavt forbruk av antibiotika i matproduksjonen sammenlignet med andre vestlige land. Disse forholdene må styrkes, og er svært viktige for å opprettholde et mentalt tollvern for norsk matproduksjon, dvs at norske forbrukere prefererer norsk mat på grunn av produksjonen er trygg.

4. Pris

For å stimulere til økt produksjon, er det svært viktig å gi rom for økte prisuttak i markedet på de produkter og vareslag det er muligheter for dette i markedet. Vi kommer tilbake til hvilke produkter vi mener det er rom for å øke målprisene innenfor gjeldende rammer i den videre omtalen. Som beskrevet ovenfor er det imidlertid også svært viktig å fortsette arbeidet med å utnytte mulighetene for å sikre tollvern innenfor gjeldende handelsavtaler.

Melk 50 øre, potet 25 øre, økning på en rekke grøntprodukter.

5. Budsjettoverføringer

Betydelige økte budsjettoverføringer er helt nødvendig, både for å sikre en kronemessig utvikling som andre grupper, og å tette inntektsgapet til andre grupper.

Nord-Trøndelag Bondelag ønsker også å prioritere distriktsjordbruket. Verdiskaping og sysselsetting knyttet til landbruket betyr relativt mest i distriktene. **De grovforbaserte produksjonene, som melk, storfekjøtt, ammeku og sau, er viktigst i distriktene og må løftes særskilt. Det er avgjørende å beholde distriktsprofil i virkemiddelbruken.**

Nord-Trøndelag Bondelag vurderer det som viktigst å øke husdyrtilskudd, pristilskudd og investeringstilskudd. Samtidig er det viktig opprettholde gode velferdsordninger over jordbruksavtalen.

AK-tilskuddene for grovforareal er et viktig element når det gjelder lønnsomhet i grovforproduksjonene. Nord-Trøndelag Bondelag har i en årrekke krevd at arealtilskuddene for grovfor må økes, for å sikre lønnsomheten i grovforproduksjonene og å sikre tilgangen på egne areal. **Ubalansen i tilskuddsnivå mellom korn og grovfor, og mangelen på struktur i korntilskuddet favoriserer kornproduksjon i konkurransen om arealene. En samordning av arealtilskuddene på korn og gras er derfor nødvendig.**

Nord-Trøndelag Bondelag går for en utflating av arealtilskuddet for grovfor, ved å fjerne tilskuddsreduksjonen på grovforareal over 250 dekar. En slik endring må dekkes inn med friske midler over statsbudsjettet.

For å stimulere til økt storfekjøttproduksjon foreslår Nord-Trøndelag Bondelag å innføre et tilskudd til levende født kalv???? Ordningen med kvalitetstilskudd på storfekjøtt må også styrkes.

6. Forenkling

Nord-Trøndelag Bondelag mener at en i en diskusjon om forenkling bør fokusere på å prioritere ordninger som retter seg mot matproduksjon og landbruksdrift. Eksempelvis mener vi det er riktig å prioritere ordninger rettet mot landbruksproduksjon innenfor SMIL-ordningen, og redusere muligheten til å nytte disse jordbruksavtalemidlene til mer generelle formål.

Mer her?

7. Korn- og kraftfor

For å kunne øke innenlands produksjon av mat i tråd med målsettingene i landbruksmeldinga, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er viktig å øke kornproduksjonen.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er behov for å stimulere til økt forkornproduksjon og bedre kvaliteten på forkornet i Norge for å øke norskandel korn i kraftfor, og øke selvforsyningsgraden basert på norske ressurser. Vi mener imidlertid det ikke er rom for å øke kornprisen av hensyn til kostnadsøkningen dette vil innebære i husdyrproduksjonene, som er avtakere av kraftforet. **Det er helt nødvendig å legge et helkjedeperspektiv til grunn for korn- og kraftforpolitikken. En bedre kornøkonomi må komme som et resultat av kvalitetsbetaling, bedre agronomi og vekstskifte.**

Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor en skal videreføre kornpris og prisnedskrivningstilskuddet på dagens nivå. Vi må se på virkemiddelbruken og **vurderer innføring av et grunntilskudd pr kilo produsert korn og kvalitetsbetaling.** Dette vil stimulere til økt produksjon og bedre kvalitet i kornproduksjonen. Dette vil etter vår vurdering være en vinn-vinn løsning for både kornprodusent, kraftforindustri og husdyrprodusenter.

8. Næringsutvikling og kapitaltilgang

Økt matproduksjon krever utnyttelse av arealressursene i norsk landbruk. Grovforproduksjonene står helt sentral i å utnytte grovforressursene både på innmark og i utmark. Grovforproduksjonene er ryggraden i distriktsjordbruket. **Styrking av investeringsvirkemidlene vil særlig bidra til nødvendig fornying av driftsapparatet, og sikre framtidig volumproduksjon i disse produksjonene. Særlig trenger melk- og storfekjøttproduksjon en målrettet styrking av investeringsstøtten.**

Det legges også vekt på en styrking av investeringsvirkemidlene i grøntsektoren. I et voksende marked med stadig skjerpede krav til produsent, er det et stort behov for nybygg og oppgradering av lager og kjølerom for å ivareta kvaliteten på produktene.

En økning i de økonomiske rammene for investeringsvirkemidlene vil lette nyinvesteringer i arbeidskrevende og kapitalintensive produksjoner. Investeringsstøtten bør gis opp til 35% av kostnadsoverslaget. Dette vil ha en utløsende effekt, og bedre lønnsomheten i framtidige utbyggingsprosjekter. Tilskuddstaket må økes i takt med kostnadsutviklingen.

Det må også innføres en ordning for fondsavsetning med skattefordel i jordbruket etter samme lest som skogfondsordningen. Dette vil gi den enkelte gårdbruker mulighet til å bygge opp kapital i et eget investeringsfond.

9. Miljøvirkemidler (RMP, SMIL, grøfting)

Beitetilskudd

Sentrale beitetilskudd er meget viktig for å ivareta kulturlandskap og biologisk mangfold. Rammene for å prioritere beitetilskudd innenfor RMP må også styrkes.

SMIL-ordningen

Produksjonsretta ordninger må prioriteres.

Grøftetilskudd

Nord-Trøndelag Bondelag mener tilskuddsordningen for grøfting av jordbruksareal må styrkes. Det må stimuleres til økt grøfting både for å redusere klimagassutslipp fra jord, og å bidra til dyrkajord i god hevd med økt avlingspotensiale.

Nydyrking

Som ledd i å øke matproduksjonen bør det etableres et tilskudd for nydyrking.

Tilskudd til beiteareal for kortnebbgås

Skadene forårsaket av trekkende kortnebbgås var betydelige også i 2013, selv om sein vår gjorde konflikten på grasarealer noe mindre dette året. Bestanden har mer enn fordoblet seg siden 1996, og teller nå over 80 000 individer. Bestanden vokser, tross rekordhøy beskatning i den ordinære jakta i Norge og Danmark de siste åra. Tilskuddsordningen for tilrettelegging av beiteareal for trekkende gås fungerer godt for de brukerne som faktisk nyter godt av den. Det er imidlertid for lite midler i ordningen. Ved forhandlingene i 2011 ble ordningen overført til Regionalt miljøprogram, og midlene ble lagt til den fylkesvise ramma for RMP i Nordland og Nord-Trøndelag.

Det er stort behov for å styrke ordningen. Det er nødvendig med en betydelig økning av avsetningen av midler til ordningen både i Nord-Trøndelag og Nordland. Bare i Nord-Trøndelag er behovet omkring 3 millioner kroner. Vi mener derfor det er stort behov for å øke ramma for RMP i disse fylkene, for å kunne prioritere nødvendige midler til kortnebbgås.

10. Økologisk landbruk

Økologisk landbruk bør utvikles i takt med markedet for økologiske produkter, slik at produksjonen tilpasses etterspørselen. **Økt prisuttak i markedet er avgjørende for både å dekke merkostnader og å sikre lønnsomheten i økologisk produksjon. Nord-Trøndelag Bondelag mener det er avgjørende å sette fokus på produktive ordninger, som fremmer produksjon.**

Etter vår vurdering bør det ikke gis mer til arealstøtte. Virkemidlene må innrettes slik at de stimulerer til best mulig vekstskifte. Vi mener derfor det er ønskelig å omprioritere det spesielle arealtilskuddet til økologisk kornproduksjon til produkt- og kvalitetsbetaling, dvs tilskudd pr kg produsert korn. Vi mener også det bør settes minimumskrav til avling spesielt i økologisk kornproduksjon.

11. Velferdsordninger

Velferdsordningene er meget viktige for å sikre næringsutøverne mulighet for ferie og fritid, samt sikkerhet ved sykdom.

Nord-Trøndelag Bondelag mener satsene bør økes i takt med kostnadsutviklingen for arbeidskraft, slik at tilskuddet gir mulighet for ferie og fritid.

Sykdomsavløsningsordningen prioriteres fremst av de ulike velferdsordningene. Dersom en setter velferdsordningene opp mot andre ordninger, mener Nord-Trøndelag Bondelag at inntektsgivende tilskudd må prioriteres først.

Nord-Trøndelag Bondelag vil også i år påpeke at utbetaling av avløsertilskuddet for ferie og fritid bør deles i to utbetalingsomganger for å sikre god nok likviditet hos næringsutøverne til å utnytte ordninga. Nord-Trøndelag Bondelag mener det er viktig å beholde dokumentasjonskravet for enkeltforetak.

Nord-Trøndelag Bondelag mener også at tilskudd til sykdomsavløsning ikke bør avkortes for inntekt utenfor bruket.

Nord-Trøndelag Bondelag mener fødselspengeordningen må gjennomgås for å sikre nystartede brukere nødvendige ytelser i en etableringsfase. Det vil si både etablering som selvstendig næringsdrivende og etablering av familie. Vi ser i dag at mange nye brukere har mangelfullt grunnlag for utbetaling av fødselspenger, og dette gjør situasjonen vanskelig for mange i en meget viktig fase av livet. **Nyetablerte selvstendig næringsdrivendes rettigheter til fødselspenger må styrkes. Tilsvarende gjelder sykepenger.**

12. Erstatningsordninger

Avlingskadeerstatning. Heving av makstak og satser ??

13. Kjøtt og egg

Etter endringene i fjorårets jordbruksavtale, avtales det nå kun målpris for svinekjøtt. De andre kjøttslagene og egg inngår i volummodellen. Markedet tilsier at både lammekjøtt og storfekjøtt har potensial for prisøkninger. Det er betydelig underdekning av sau- og storfekjøtt, og utnytting av muligheten for økt prisuttak for disse produksjonene er svært viktig. Beitetilskuddene må økes, og grovforlønnssomheten må som tidligere nevnt styrkes gjennom økning i arealtilskuddet for gras.

Nord-Trøndelag Bondelag mener det var meget viktig å etablere en ordning med tilskudd til antall leverte storfeslakt (unntatt ku) med klasse O eller bedre. Nord-Trøndelag Bondelag foreslår at dette tilskuddet som i dag er på kr 3,70 pr kg dobles. Dette stimulerer til effektiv oppføring av slakt.

Nord-Trøndelag Bondelag ser det vanskelig å øke målpris på gris gitt markedssituasjonen. Nord-Trøndelag Bondelag mener imidlertid det er svært viktig å styrke dyretilskuddet for de 35 første purkene i griseproduksjonen til kroner 1000 pr purke. (NBNB denne ble det mye diskusjon om på forrige møte. Norsvin har det med i sitt innspill.)

Når det gjelder sau, ser vi en dramatisk reduksjon i saueholdet i fylket vårt. Nedgangen skyldes særlig rovviltproblematikk, og Nord-Trøndelag Bondelag er svært bekymra for utviklinga. Det er fortsatt behov for å øke lønnsomheten i denne produksjonen, samtidig som det haster alvorlig med å redusere rovviltbelastninga beitenæringene opererer under i Nord-Trøndelag. Dagens situasjon er ikke bærekraftig med hensyn til beitebruket i utsatte områder. **Styrking av beitetilskuddene både i innmark og utmark er et målretta virkemiddel for å stimulere til aktivt beitebruk.**

Konsesjonsregelverket

Nord-Trøndelag Bondelag har i flere år argumentert for endring av konsesjonsregelverket for de kraftforkrevende produksjonene, for å sikre at intensjonene i regelverket følges. Dette er en forutsetning for at regelverket skal stå seg over tid, og bidra til å regulere strukturen i de kraftforkrevende produksjonene.

Det er et økende press for fradeling og utbygging av kraftforkrevende produksjoner på fraskilt tomt/industriomt. Nord-Trøndelag Bondelag mener det må innføres et krav i konsesjonsregelverket om at driftsenheter i de kraftforkrevende produksjonene selv skal eie 20 prosent av spredearealet.

14. Grønnsaker, frukt og potet

Importvern og målpris

Sikring av effektivt importvern er helt nødvendig for å beholde og videreutvikle verdiskapinga i hele verdikjeden.

Målpriser grønnsaker, bær og potet

For å dekke både økte produksjonskostnader og styrke økonomien innen grøntsektoren, mener Nord-Trøndelag Bondelag **målprisene må økes på de produktene dette er mulig jf markedssituasjonen. Det foreslås at målprisen for poteter økes med 25 øre.**

Arealtilskudd, og en betydelig satsing på investeringsvirkemidler

På grunn av stadig økende importpress, mener Nord-Trøndelag Bondelag det er grunn til å styrke budsjettoverføringene til frukt-, bær- og grøntsektoren.

På grønnsaker foreslås følgende:

0-100 daa: 900 kr

Over 100 daa: 500 kr

På potet foreslås følgende:

Som korn

På bær må tilskuddsintervallet økes fra 0-40 daa til 0-60 daa. Fra 60-100 daa foreslår vi halv sats. Dette vil i større grad gjenspeile den strukturen vi i dag har også innenfor frukt- og bærproduksjonen.

Som nevnt i tidligere kapittel er det stort behov for fornying av lagerstruktur i grøntsektoren. **Investeringsvirkemidlene må styrkes betydelig, og grøntsektoren må prioriteres som andre produksjoner. Virkemidler for grøfting og hydrotekniske anlegg prioriteres også.**

Det er viktig å styrke avrensordningen for potet for å unngå et stort avfalls-/miljøproblem, samt fare for økt smittepress.

Kompetanse, forskning og utvikling

Nord-Trøndelag Bondelag mener det er svært viktig å sikre Settepotetanlegget i Overhalla. Vi vil videre understreke viktigheten av å prioritere midler til ordningen statskontrollerte settepoteter. Sortsutvikling er viktig både i potet-, bær- og grøntproduksjonen

15. Melk (ku og geit, kvoteordningen)

For å nå målsettingene om økt innenlandsk produksjon må arealressursene utnyttes. Melkeproduksjonen er svært sentral i dette, og er en bærebjelke i norsk landbruk. Spesielt i distriktsjordbruket.

Økonomien i melkeproduksjonen er svært krevende for brukere som nylig har investert i nytt driftsapparat med større produksjonsvolum. Stordriftsfordelene synes overvurdert, og de betydelige kapitalkostnadene som påløper i kjølvannet av nyinvesteringer rammer økonomien for denne gruppen spesielt hardt.

Det er derfor kritisk nødvendig å styrke økonomien både på kort og lang sikt, både gjennom marked, investeringsvirkemidler og budsjettstøtte. Dette for å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet og å opprettholde melkevolumet til foredlingsindustrien i åra framover. Skal vi få nok melk framover, er det tvingende nødvendig at produsenter som investerer i større grad må få beholde rasjonaliseringsgevinsten.

Målprisøkninger vil være meget viktig framover. **Nord-Trøndelag Bondelag krever en økning i målprisen for melk på 50 øre.** Dette er nødvendig for å sikre nødvendig langsiktighet og optimisme i næringa.

(Nord-Trøndelag Bondelag er kritisk til det etablerte distribusjonstilskuddet, som utbetales pr liter melk til Q-meieriene gjennom Prisutjevningssystemet (PU). Nord-Trøndelag Bondelag

mener dette tilskuddet må trekkes tilbake. Dette vil gi rom for viktig økning av melkeprisen til produsent.) KUTT?

Nord-Trøndelag Bondelag mener også **husdyrtilskuddet** må økes, slik at tilskuddstrinnet med høyeste sats utvides til 26 kyr. Det må også gis tilskudd for kyr over 50 stk, med satsen 800 kr som for annet storfe. Samtidig vil Nord-Trøndelag Bondelag øke **arealtilskuddet** for grovfor, gjennom å ta bort tilskuddsreduksjonen over 250 dekar grovfor. **Beitetilskuddene** må fortsatt økes, for å styrke arealbruk og grovforverdien.

Kvotordningen for melk er svært viktig, og må videreføres. Nord-Trøndelag Bondelag mener det er riktig å likestille enkeltpersonforetak og samdrifter mht kvotetak ved å øke kvotetaket på enkeltpersonforetak. (Er det lurt rent forhandlingstaktisk å skrive dette?)

16. Skatt, avgift, avskrivninger, fond

Nord-Trøndelag Bondelag er svært kritisk til at den nye Regjeringen har gjennomført to endringer i skatte- og avgiftspolitikken som vil påføre landbruket betydelig kostnadsøkning framover. Dette gjelder arveavgiften og dieselavgiften. Vårt krav er at dette må kompenseres!

Investeringsfond med skattefordel

Innføre investeringsfond med skattefordel i jordbruket, etter mal av skogfondsordningen. Dette er tidligere omtalt i innspillet.

Avskrivningssatser

Øke avskrivningssatsene for driftsbygninger i landbruket. (Se på formuleringen om dette er dekkende)

Kjøttkontrollavgiften

Dette er en statlig oppgave, og må betales over statsbudsjettet. Nord-Trøndelag Bondelag ber derfor om at kjøttkontrollavgiften fjernes.

17. Annet

Inn på tunet

Nord-Trøndelag Bondelag mener en bør stimulere en forsterka satsing på Inn på tunet.

11/14 11/00630-15 Gjennomgang av møteplan 2014

Vedtak

Styret vedtok møteplanen. Styret foreslår Kristin Ianssen som innleder under felles styremøte den 27. februar, og foreslår å flytte innlegget til Knut Storberget til tidligere på dagen.

Saksutredning

17. februar	Styremøte			
19. februar	Frist utsending av årsmøtepapirer			
26.-27. februar	Felles møte med S-T og M&R og Ap i de tre fylkene.	Surnadal		Storberget kommer, se eget program under.
6. mars	Årsmøte	Stiklestad		
6. mars	Styremøte	Stiklestad		Rett etter årsmøte, vedta innspillet til jordbruksforhandlingene
22.-23. mars	Landbrukshelg	Tingvold Park hotell		Foreslås avlyst
31. mars	Styremøte			Tema: aksjonsplan ved brudd Og fordeling av arbeidsoppgaver i styret
1.-2. april	Regionmøte i TINE	Trondheim, Thon Hotell Britannia		
26.-27. mars	Representantskapsmøte Norges Bondelag		Asbjørn og Marit	
10. april	Aksjonsdag	?		Se egen sak
12. april	BFJ- legger fram talla			
25. april	Kravet	telefonmøte	Styret og lokallagsledere	
28. april	Styremøte	Steinkjer		
29.-30. april	Fylkestinget			
5. mai	Tilbud	telefonmøte	Styret lokallagsledere	
5.-16.mai	Beredskap for brudd/ avslutning forhandlinger	telefonmøte	Styret lokallagsleder	
26. mai	Møte med årsmøteutsendingene		Årsmøteutsendinger	
3. juni	Representantskap	Lillehammer	Asbjørn og Marit	
4.-5. juni	Årsmøte i NB	Lillehammer	Årsmøteutsendinge	

			r	
11.-13. juni	Fylkeesting			
22.-24. aug	Agrisjå			
24. august	Åpen gård (nasjonal dag)			

Vi har fått følgende forslag til program for det felles styremøte:

De foreslår at vi starter med sein lunsj onsdag kl. 14.00, og starter kl 15.00 møtet mellom Bondelagene, og da med dette opplegget:

Onsdag 26. februar

Sted: Thon Hotel Vårsøg, Surnadal (Møterom begge dager og overnatting er reservert)

14.00 Lunsj

15.00-18.00: Møte fylkesstyrene i Bondelaget Nord-Trøndelag, Sør-Trøndelag og Møre og Romsdal.

Aktuelle tema:

- 1) Melkerapporten v/Asbjørn Helland som medlem i arbeidsgruppa
- 2) Aksjonsplaner/idedugnad v/Lars Morten Rosmo medlem i NB's aksjonsutvalg
- 3) Jordbruksforhandlingene 2014
- 4) Åpen Post.

19.00 Middag

Torsdag 27. februar

09.00-11.30: Fellesmøte Bondelagene fortsetter med tema (se overfor)

12.00–16.30: Møte mellom Arbeiderpartiet og Bondelagene i Midt-Norge:

Program

Kl 12.00 – 12.30 Kaffe, samt noe å bite i.

Kl 12.30 – 12.35 **Velkommen til Surnadal** v/ordfører Mons Otnes

Kl 12.35 – 12.45 **Innledning og presentasjon av deltagerne**

Ved Egil Ekhaugen og Arnar Lyche

Kl 12.45 – 13.30 **Erfaringer med den nye regjeringa?**

15 minutter innledning ved Harald Velsand, næringspolitisk avdeling i Norges Bondelag.

30 minutter åpen diskusjon

Kl 13.30 – 14.15 **Utfordringer for Tine med ny regjering?**

15 minutter innledning ved Nina Kolltveit Sæter fra Surnadal, nestleder Tine

30 minutter åpen diskusjon

Kl 14.15 – 15.00 Lunsj

Kl 15.00 – 16.00 **Hvordan kan Arbeiderpartiet og Bondelaget samarbeide? Kan vi bli enig om strategi?**

15 minutter innledning v/ Asbjørn Helland, leder Nord-Trøndelag Bondelag

15 minutter innledning ved en fra Arbeiderpartiet

30 minutter åpen diskusjon

Kl 16.00 – 16.10 Pause

Kl 16.10 – 16.30 **Hvordan vil Arbeiderpartiet fronte landbruket fra nåværende posisjon?**

Ved Knut Storberget, landbrukspolitisk talsmann i Arbeiderpartiet.

12/14 13/01461-2 Aksjonsplanlegging Nord-Trøndelag 2014
FORTROLIG

Vedtak

Styret diskuterte kampanjen før jordbruksforhandlingen og aksjonsplaner ved evt. brudd i forhandlingene.

Styret prioriterer positive aksjoner, og ønsker ikke å gjennomføre negative aksjoner som går utover 3. person.

Saksutredning

Fortrolig – tatt ut av protokollen

13/14 14/00027-6 Sammenslåing av Inderøy og Mosvik Bondelag

Vedtak

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag godkjenner sammenslåingen av Inderøy og Mosvik Bondelag. Navnet på det nye lokallaget blir Inderøy Bondelag. Vedtaket sendes Norges Bondelag

Saksutredning

På ekstraordinære årsmøter 23. januar 2014 i Inderøy og Mosvik Bondelag vedtok begge lagene sammenslåing. Samme kveld ble det i etterkant holdt felles årsmøte i nye Inderøy Bondelag. Nytt styre ble valgt (7 representanter) og det sammenslåtte laget fikk navnet Inderøy Bondelag.

Til alle tre årsmøtene var det sendt skriftlig innkalling og medlemmene var kjent med dagsorden for årsmøtene.

Lagenes midler slås sammen i Inderøy Bondelag.

Vedlegg: Årsmøteprotokoll fra Inderøy Bondelag

14/14 14/00294-2 Innspill til valgnemnda i Norges Bondelag - behandling nr 2

Vedtak

Styret diskuterte saken. Nord-Trøndelag Bondelag avventer evt. innspill til felles styremøte med Sør-Trøndelag og Møre- og Romsdal Bondelag.

Saksutredning

Valgnemnda i Norges Bondelag er i gang med sitt arbeid framfor årsmøtet 2014. Årsmøtet avholdes på Radisson Blu Lillehammer Hotel 4.-5. juni 2014.

Frist på tilbakemelding fra fylkeslagene er satt til 3. mars 2014.

Valgnemnda vil også understreke at den i tillegg til forslag på kandidater fra eget fylke og region, ønsker innspill på kandidater generelt. Alle innspill sendes valgnemndas leder.

Oversikt overtilbakemeldinger fra tillitsvalgte som er på valg:

Styret i Norges Bondelag

Leder for 1 år	Nils T. Bjørke, Hordaland	Nei
1. nestleder for 1 år	Kristin Ianssen, Østfold	Ja
2. nestleder for 1 år	Brita Skallerud, Akershus	Ja

3 styremedlemmer for 2 år

Synne Vahl Rogn, Telemark	Nei
Gustav Grøholt, Hedmark (Norske Felleskjøp)	Ja, endelig svar etter årsmøte
Bjørn Gimming, Østfold	Ja

Varamedlemmer i nummerorden for 1 år

1. Arnstein Røyneberg, Rogaland	Ja
2. Ragnhild Engan, Nordland	Nei
3. Birte Usland, Vest-Agder	Ja

Ordfører og varaordfører for 1 år:

a) Ordfører:	Arne Magnus Aasen, Møre og Romsdal	Ja
b) Varaordfører:	Inger Johanne Kjørstad, Oppland	Ja
c) 2 varamedlemmer i nummerorden:	1. Birte Usland, Vest-Agder	Ja
	2. Per Hilleren, Sogn og Fjordane	Ja

Leder og nestleder samt medlemmer m/varamedlemmer i valgnemnda (frist 10. april)

Leder for 1 år: Kåre Holand, Nordland

Nestleder for 1 år: Kari Borghild Engene Løstegaard, Buskerud

Medlemmer på valg i 2014, for 2 år (etter forslag fra fylkeslagene og samvirkeorganisasjoner):

Kari Borghild Engene Løstegård, Buskerud, Hedmark, Oppland *Vara: Ole Hans Unelsrød*

Jon O. Nummedal, Sogn og Fjordane, Rogaland, Hordaland *Vara: Marit Flatjord*

Johan Kristian Daling, Nord-Trøndelag, Møre og Romsdal,

Sør-Trøndelag

Vara: Borgny Kjølstad Grande